

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4509-4

Dato
1. desember 2020

Framlegg til endringer i forvaltningslova m.m. - Større høve til informasjonsdeling - Høring

Viser til brev fra justis- og beredskapsdepartementet datert 2. september.

Det er viktig at forvaltningsloven legger til rette for digitalt samarbeid og digital effektiv saksbehandling, samtidig som personvernet ivaretas. I regjeringens digitaliseringsstrategi *Én digital offentlig sektor 2019-2025*, er et av målene at offentlig sektor skal utnytte potensialet som ligger i digitaliseringen, med større deling og bruk av data til å lage mer brukervennlige og sammenhengende digitale tjenester. Brukeren skal settes i sentrum i utvikling av mer sammenhengende tjenester basert på viktige livshendelser i innbyggernes liv. Lovforslaget er et viktig bidrag til å nå dette målet, og det er positivt at det åpner for deling av informasjon også når det er i mottakerorganets interesse, ikke bare avgiverorganets.

Vårt utgangspunkt er at forslag til endringer i forvaltningsloven må ses i lys av målene i regjeringens digitaliseringspolitikk. I forbindelse med informasjonsbegrepet kunne det med fordel vært omtalt i høringsnotatet at begrepet har endret seg i lys av digitaliseringen.

Vi forstår det for øvrig slik at lovforslaget er teknologinøytralt, og at delingsbestemmelsene ikke bare kommer til anvendelse i enkeltsaker, men også i forbindelse med mer permanent deling av bestemte typer av opplysninger.

Forslag til ny § 13b første ledd nr. 7 åpner for at taushetsbelagte opplysninger kan deles med *personer* i andre forvaltningsorganer, når det er nødvendig for å utføre oppgaver som er lagt til mottakerorganet. Ordlyden antyder at bestemmelsen tar sikte på deling i enkeltsaker, og at det ikke skal kunne deles opplysninger maskin-til maskin.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Øyvind Moss-
Iversen
22 24 47 87

I merknadene til ny § 13 b første ledd nr. 7 heter det at "*Ansvar*et for å ta stilling til om vilkårene for deling er oppfylt skal ligge hos den som har taushetsplikt, altså den som behandler saken hos avgiverorganet. Mottakerorganet må gi tilstrekkelig informasjon om oppgaven og behov for opplysningene til at avgiveren kan ta stilling til om vilkårene er oppfylt." Dette tyder på at delingsadgangen etter § 13 b første ledd nr. 7 først og fremst regulerer delingsadgangen i forbindelse med manuell saksbehandling i enkeltsaker. For det første er det vanskelige avveininger og stort "ansvar" som her legges til saksbehandler for så vidt gjelder slik enkeltsaksbehandling, jf. vurderingene som skal gjøres etter § 13 b andre ledd, og for det andre tar ikke bestemmelsen hensyn til at informasjonsinnhenting og saksbehandling i stor grad skjer digitalt, ofte helt eller delvis automatisert. Vi savner en nærmere drøftelse av dette i høringsnotatet.

Vi mener det er uheldig at bestemmelsen regulerer adgang til deling med *personer*. Vi finner ingen drøfting eller begrunnelse for hvorfor det ikke står at forvaltningsorganer kan dele opplysninger med andre *forvaltningsorganer*, slik det står i § 13 b første ledd nr. 5. KMD foreslår derfor følgende ordlyd i forslaget til ny § 13b første ledd nr. 7: "at forvaltningsorganet deler opplysninger med andre forvaltningsorganer så langt det er nødvendig for å utføre oppgaver som er lagt til mottakerorganet."

I merknadene til ny § 13 heter det at "hjemmelen begrenses til å omfatte deling som ikke vil være uforholdsmessig overfor den opplysningene gjelder og at spørsmålet om uforholdsmessighet må vurderes konkret i forbindelse med den aktuelle delingen. Videre at vilkåret om forholdsmessighet må fastsettes og eventuelt presiseres nærmere i den enkelte forskriften".

Vi forstår dette som at forholdsmessigheten skal vurderes i forbindelse med fastsettelse av forskrifter, og at vurderingen tas inn i høringsnotatet til den enkelte forskrift, i tillegg til at vilkår for aktuelle delinger i medhold av forskriften fastsettes i de enkelte forskrifter som hjemles i § 13h. Det blir imidlertid litt tvetydig når det i merknaden står at "spørsmålet om uforholdsmessighet må vurderes konkret i forbindelse med *den aktuelle delingen*".

Utover kontrollformål, nevnes det i liten grad i hvilke andre tilfeller det skal være adgang til å dele opplysninger. Regjeringens digitaliseringspolitikk prioriterer blant annet å få til en bedre flyt i tjenesteleveransen fra offentlig sektor til innbyggere og næringsdrivende. I den forbindelse vil det meste aktuelle være å få til en bedre flyt av data/opplysninger til saksbehandlingsformål. Vi tenker da spesielt på deling av opplysninger for å ivareta den enkeltes rettigheter og plikter. Ettersom slik deling trolig vil være mindre inngripende for den enkelte enn deling av opplysninger til kontrollformål, forutsetter vi at deling av opplysninger for å ivareta den enkeltes rettigheter og plikter, vil være godt innenfor de delingstilfeller som forskriften er ment å dekke. Dette mener vi bør omtales nærmere i høringsnotatet.

I merknadene til § 13b første ledd nr. 7 viser departementet til at det mest praktiske vil være at bestemmelsen benyttes til å dele opplysninger mottakerorganet har behov for i forbindelse med oppgaver som innebærer utøving av offentlig myndighet, men at forslaget ikke utelukker

at det også kan være adgang til å dele opplysninger i forbindelse med andre oppgaver som er lagt til organet. Videre heter det at det er et spørsmål om bestemmelsen i nr. 7 skal inneholde de samme vilkårene som nr. 5 om at oppgaven må være lagt til mottakerorganet gjennom lov, instruks eller oppnevningsgrunnlag.

KMD mener det ikke bør tas inn som vilkår for deling at oppgaven må være lagt til mottagerorganet gjennom lov mv. Et slikt vilkår kan skape begrensninger på levering av tjenester til innbyggere og næringsdrivende som vi ikke ser konsekvensene av. Det er ikke usannsynlig at de oppgavene forvaltningsorganer trenger data fra andre forvaltningsorganer for å løse, ikke følger direkte av en lov, instruks eller oppnevningsgrunnlag. Forutsetningen er selvsagt at nevnte løsning anses å være i tråd med personvernregelverket.

Slik forslaget fremstår, antar vi at det vil være hensiktsmessig å benytte den foreslåtte forskriftshjemmelen i § 13 h i også i forbindelse med kun-en-gang og gjenbruk av opplysninger for utvikling av sammenhengende tjenester, jf. Digitaliseringsstrategien, men vi savner en omtale av kun-en-gang-prinsippet som utgangspunkt for delingsbestemmelser hjemlet i denne bestemmelsen.

Med hilsen

Hanne Finstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Øyvind Moss-Iversen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer